

Глибока Росія: **МОБІЛІЗАЦІЇ БУТИ ЧИ НЕ БУТИ?**

Що росіяни обговорювали "вКонтакте" та в "Telegram" з 25 по 31 травня

Період	25–31 травня 2026
Платформи	ВКонтакте, Telegram (регіональні спільноти)

Ключові висновки

Упродовж травня 2026 року не було офіційних рішень від російської влади, щодо проведення нової хвилі мобілізації, проте чутки стосовно її потенційного оголошення продовжують циркулювати. Представники російської влади продовжували дотримуватися сформованої раніше позиції про відсутність потреби в мобілізаційних заходах, наголошуючи, що комплектування збройних сил забезпечується за рахунок контрактного набору.

Моніторинг регіональних Telegram-каналів та груп ВКонтакте свідчить про відсутність ознак зростання побоювань щодо нової хвилі мобілізації. У більшості регіонів тема мобілізації практично не присутня в інформаційному порядку денному. Спроби окремих учасників дискусій ініціювати такі обговорення зазвичай не отримують значної підтримки або зустрічають звинувачення у “нагнітанні паніки”.

Однак мобілізаційна тематика залишається соціально чутливою і викликає помітний інтерес аудиторії навіть за відсутності прямих мобілізаційних рішень. **Окремі ЗМІ та активісти уважно відстежують непрямі сигнали, які можуть свідчити про підготовку держави до мобілізації. Найбільш показовими тригерами стали:** розширення доступу силових структур до персональних даних громадян; закон про профілактичні бесіди МВС з особами, які ухиляються від військової служби; формування регіональних підрозділів БАРС; кампанії з набору добровольців та контрактників.

Вакуум відкритої мобілізації заповнює реклама контракту. Основними меседжами є: високі виплати при підписанні контракту; можливість захищати власний регіон; навчання сучасним військовим спеціальностям; підготовка операторів БПЛА; нібито проходження служби без направлення за межі регіону.

Джерелом прихованого невдоволення виступає сприйняття населенням нерівномірного застосування мобілізаційних та облікових практик на місцевих жителів, порівняно із мігрантами. Публіка більше наполягає на “справедливому” посиленні контролю на всі категорії населення, ніж скасувати або послабити мобілізаційні заходи.

Щодо інших навколовоєнних обговорень, то тиждень у російському регіональному “ВКонтакте” та в “Telegram” пройшов з посиленням тривоги навколо атак по тилу. Повітряні тривоги, вибухи та атаки дронів стали предметом масового обговорення в регіонах, які досі вважалися тилowymi. Паралельно різко зросла увага до санкцій і нових обмежень на імпорту техніки та товарів.

1. МОБІЛІЗАЦІЇ БУТИ ЧИ НЕ БУТИ?

За [оцінками](#) ISW, за перший квартал 2026 року російський набір контрактників відставав від темпу, потрібного для цілі у 409 тис. контрактників, і був нижчим за оцінені втрати за той самий період. Тобто у РФ існує проблема комплектування особового складу.

Водночас, представники російської влади продовжували дотримуватися сформованої раніше позиції про відсутність потреби в мобілізаційних заходах, наголошуючи, що комплектування збройних сил забезпечується за рахунок контрактного набору. Зокрема, міністр оборони РФ Андрей Белоусов [заявляв](#) про випередження планів із залучення контрактників, а заступник голови Ради безпеки РФ Дмитрій Медведєв повідомляв про укладення понад 127 тисяч контрактів із початку року. Аналогічну позицію озвучували й окремі представники Госдуми, які публічно заперечували необхідність мобілізації у найближчій перспективі.

Прокремлівський медійний наратив залишається заспокійливим: “нової мобілізації немає”, “набір іде через контракт”, “чутки є ворожими інформаційними вкидами”. Провладні медіа акцентують на успіхах контрактного набору, виплатах і технологічній спеціалізації армії, зокрема військах БПЛА.

Найважливіша травнева динаміка стосувалася розширення адміністративних механізмів мобілізаційної готовності.

У 2026 році в РФ діє цілорічний призов: призовні процедури проводяться з 1 січня до 31 грудня, а дата явки за повісткою з реєстру не може перевищувати 30 днів після її розміщення. Закон також передбачає заборону виїзду з РФ від дня розміщення повістки в реєстрі.

Незалежні медіа фіксували зростання адміністративного тиску на військовозобов'язаних. [Meduza повідомляла](#), що запасникам часто надходять повістки на уточнення даних, а під час явки їм можуть надавати мобілізаційний припис, пропонувати вступ до резерву або контракт.

Додатковим індикатором розбудови мобілізаційної інфраструктури стали [повідомлення](#) незалежних російських медіа про підготовку Генеральною прокуратурою РФ механізмів посиленого нагляду за військовим обліком, призовом і мобілізацією. За оприлюдненою інформацією, прокурорський контроль має охоплювати функціонування реєстру військового обліку, реєстру повісток, а також взаємодію військкоматів із правоохоронними органами, роботодавцями та освітніми установами. В кінці травня Президент Росії Володимир Путін підписав [закон](#), спрямований на запобігання ухиленню від військової служби. На його підставі співробітники МВС зможуть проводити профілактичні бесіди з тими, хто ухиляється від військової служби. Закон також спрямований на “протидію спотворенню історичної правди”.

Таким чином, російська держава отримала додаткові інструменти контролю за військовозобов'язаними без необхідності оголошення окремих мобілізаційних кампаній.

Висновки щодо реальних тенденцій

- Публічна риторика РФ у травні не свідчить про підготовку відкритої нової хвилі мобілізації за зразком вересня 2022 року. Влада демонстративно утримує лінію “мобілізації немає і не планується, є контрактний набір”.
- Існує розрив між риторикою і практикою. Адміністративна система мобілізаційної готовності посилюється: цілорічний призов, електронні повістки, автоматичні обмеження, робота із запасом, мобілізаційні приписи та прокурорський контроль.

Моніторинг регіональних Telegram-каналів та груп ВКонтакте

Моніторинг регіональних Telegram-каналів та груп ВКонтакте свідчить про відсутність ознак зростання побоювань щодо нової хвилі мобілізації. У більшості регіонів тема мобілізації практично не присутня в інформаційному порядку денному. Спроби окремих учасників дискусій ініціювати такі обговорення зазвичай не отримують значної підтримки або зустрічають звинувачення у “розгоні паніки”. Особливо це характерно для Башкортостану, Самарської, Владимирської, Тюменської, Свердловської, Ростовської та низки інших регіонів.

Однак мобілізаційна тематика залишається соціально чутливою і викликає помітний інтерес аудиторії навіть за відсутності прямих мобілізаційних рішень. **Населення уважно відстежує непрямі сигнали, які можуть свідчити про підготовку держави до мобілізації.**

Найбільш показовими тригерами стали:

- 1. Закон про профілактичні бесіди МВС з особами, які ухиляються від військової служби.**

Закон про профілактику ухилення від служби в армії, який дозволив профілактичні бесіди МВС з ухилянтами став чи не єдиною мобілізаційною темою тижня, яка однаково помітно проявилася в Telegram й у ВК. Тон обговорень був переважно саркастичним: закон порівнювали з виховними бесідами в дитсадку. Також напряду проводили аналогії з українським ТЦК, побоюючись практик примусової мобілізації.

- 2. Розширення доступу силових структур до персональних даних громадян.**

У ВК коментатори пов'язували нові правила доступу силових структур до персональних даних громадян з розширенням можливостей військкоматів та можливою мобілізацією. У Telegram мобілізаційна інтерпретація зустрічалася, але

значно рідше. У цих випадках відчувалося приховане занепокоєння щодо подальшого розширення механізмів державного контролю, а не мобілізації як такої.

3. Формування регіональних підрозділів БАРС*

*Бойовий армійський резерв країни

Запрошення губернатора Нижньогородської області Гліба Нікітіна вступати до БАРС найбільше привернуло увагу публіки в Чувашії, Воронежській та Нижньогородській областях. Такі батальйони формують та поповнюють постійно, а це було просто ще одним витком оголошень та обговорень. Обговорення супроводжувалися переважно скепсисом. Користувачі сумнівалися в добровільності набору, іронізували над грошовими стимулами та ставили питання, чому до таких підрозділів не вступають самі чиновники, які їх рекламують.

4. Кампанії з набору добровольців та контрактників

Вакуум прямої мобілізації заповнює реклама контракту. У Telegram виявлено понад 230 відповідних публікацій у 61 регіоні за останні тижні.

Основними меседжами є:

- високі виплати при підписанні контракту;
- можливість захищати власний регіон;
- навчання сучасним військовим спеціальностям;
- підготовка операторів БПЛА;
- проходження служби без направлення за межі регіону.

Найвищу концентрацію рекрутингового контенту зафіксовано в Пермському краї, Белгородській області, Самарській області та Чувашії. При цьому коментарі під такими публікаціями або відсутні, або нечисленні.

У Липецькій області активно просувають набір до мобільних вогневих груп для боротьби з безпілотниками. Влада наголошує на локальному характері служби та можливості поєднувати її з основною роботою. Це демонструє спробу залучати населення до оборонної діяльності без використання прямої мобілізаційної риторики.

Окремі спостереження із обговорень ВКонтакте

- Красноярський край і Новосибірська область стали чи не єдиними регіонами, де користувачі відкрито обговорювали можливість нової хвилі мобілізації. Але у дискусіях переважала думка, що нинішні потреби армії покриваються за рахунок контрактників і добровольців.
- Джерелом прихованого невдоволення виступає сприйняття населенням нерівномірно жорсткішого застосування мобілізаційних та облікових практик на місцевих жителів, порівняно із мігрантами. Публіка більше наполягає на

“справедливому” посилені контролю на всі категорії населення, ніж скасувати або послабити мобілізаційні заходи.

Замість висновків

Мобілізація рідко стає самостійною темою обговорення. Її присутність в інформаційному полі часто пов'язана із суміжними новинами. Навіть коли вона згадується, користувачі частіше говорять про незадоволення посиленням державного контролю, ніж про сам ризик призову. У багатьох регіонах мобілізаційні сюжети перепліталися з дискусіями про мігрантів, дітей чиновників і тих, хто, на думку аудиторії, несправделиво уникає участі у війні.

2. Тиждень у російському регіональному "вКонтакте" та в "Telegram"

Тиждень у російському регіональному "вКонтакте" та в "Telegram" пройшов під знаком розширення зони страху. Повітряні тривоги, вибухи та атаки дронів для певних регіонів стали предметом масового обговорення, які досі вважалися тилловими. Паралельно різко зросла увага до санкцій і нових обмежень на імпорт техніки та товарів.

Тиждень охоплює дані двох платформ:

- Telegram (41 901 пост, 411 каналів, 82 регіони, 541 млн переглядів і 2,46 млн пересилань)
- ВК-фокус-групи (320 груп, 33 регіони, включно з ТО Криму та ТО ОРДЛО)

Спільні теми тижня

1) Ракетна небезпека/дрони

Топовою "воєнною" темою тижня стала масована атака 208 дронів ЗСУ, що торкнулась значної кількості регіонів. Резонансності додало те, що в ЯНАО, Тюменській, Курганській областях вперше від початку війни оголосили режим ракетної небезпеки. Найбільш обговорювані прильоти були в Нижньому Новгороді та у Волгограді.

У регіонах, де повітряна тривога прозвучала вперше, переважали розгубленість і тривога. Коментатори намагалися осмислити нову реальність: хтось писав, що "такий час треба прийняти", хтось іронізував, що "дід привів у прекрасне далеко", а хтось обурювався, навіть "нагнітати жуть".

У регіонах, де повітряні тривоги вже стали звичними, обговорення були більш прагматичними. Обговорювали відсутність укриттів, проблеми з оповіщенням та нездатність влади забезпечити безпеку. У Калінінграді закрили аеропорт, і пасажирки не розуміли, що робити. У Нижньому Новгороді обурювалися, що сирена під час прильоту не спрацювала. Пояснення чиновників, що не попереджали "щоб уникнути паніки", лише посилювало роздратування.

Нижній Новгород

Валентина Лодыгина (28 мая в 10:22): «Верхушка обещала нам безопасность и "Киев за три дня", а по факту загнала страну в такую ж***, что жители в тылу вынуждены сидеть под обстрелами и слушать канонаду ПВО. Какое уж тут "сохраняйте спокойствие", когда война пришла прямо к нам в дома и никто не знает, куда прилетит завтра. Ради каких иллюзорных целей рушится мирная жизнь наших городов?» — ❤️ 270

Владимир

Александр Воробьев (28 апр в 9:10): «Такое впечатление что Туапсе вообще в ноль разгромят, а федеральные будут упорно молчать. А молчат они явно по команде

сверху. Но главный вопрос: почему после первой и второй атак не было усиления ПВО и ПРО???» — ❤️ 318

2) Паралельний імпорт

Набули чинності нові обмеження на ввезення електроніки через механізм паралельного імпорту. Одночасно з'явилися повідомлення про зміни в оподаткуванні поставок із країн ЄАЕС та прогнози щодо подорожчання техніки й одягу до 50% до кінця року. Коментарі були переважно іронічними та песимістичними. Найчастіше такі заходи називали “черговим кроком до ізоляції”.

Самара

Дмитрий Давыдов (27 мая в 8:12): «А пусть чиновники покажут пример, как они сами пользуются импортозамещением. Пересядут на отечественный автопром с иномарок и одеваться будут в Самарских и им подобных российских швейных фабриках. Вот тогда можно будет народу предлагать импортозамещение...» — ❤️ 101

3) Цифровий ковпак

Протягом тижня користувачі обговорювали блокування VPN-сервісів, MTProto-проксі, рішення Мінцифри розширити перелік даних, які оператори зв'язку передають силовим органам (паспортні дані, геолокація, IP-адреси, банківські реквізити) та плани реєстрації SIM-карт за біометрією. В обговореннях тема вийшла далеко за межі технічних незручностей і перетворилася на дискусію про свободу доступу до інформації. Для багатьох користувачів ці рішення складаються в єдину картину посилення державного контролю. В реакціях переважає іронічний тон і абсурдизація аж до “заборони росіян в Росії”.

Курськ

Евгений Коротеев (27 мая в 20:23): «Что-то министерство цифрового развития не в ту сторону развиваются» — ❤️ 56

4) Повернення з фронту: насилля у тилу

Однією з найбільш резонансних тем тижня стали випадки насильства за участю військових і колишніх ув'язнених, які повернулися з “спецоперації”. Найбільший резонанс у Telegram викликала історія в Ленінградській області, де засуджений за три вбивства Андрій Кийко, який підписав контракт замість відбування 25-річного терміну, втік із госпіталю після повернення. Додаткову увагу привернули випадки самовільного залишення частини контрактником у Кібрах Тверської області та напад із кислотою в Ленінградській області. У ВК-регіонах тема отримала продовження у Краснодарі через обговорення вагнерівців, які вбили аніматорів, а справа вже три роки “заморожена”.

Обговорення швидко виходили за межі конкретних випадків і перетворювалися на розмову про майбутні наслідки “СВО” для суспільства. У багатьох коментарях звучав страх, що після завершення бойових дій кількість подібних інцидентів може зрости. В окремих регіонах сформувалася тенденція пояснювати будь-які випадки агресії або насильства через можливий зв'язок із фронтовим досвідом.

Карелія

Николай Коновалов (27 мая в 18:08): «Ого. Минобороны уже контракты заключает с маньяками?» — ❤️ 11

5) Понаднормовий закон

Законопроект про збільшення річного ліміту понаднормової роботи зі 120 до 240 годин викликав негативну реакцію практично в усіх регіонах моніторингу. У Telegram найчастіше це називали офіційним визнанням росіян рабами. У ВК новину майже ніколи не обговорювали окремо. Її поєднували з двома іншими сюжетами тижня — пропозицією залучати до роботи дітей із 12 років і закликами стимулювати переїзд молоді в сільську місцевість. У Свердловській області, Алтайському краї та низці інших регіонів сформувався уявлення, що держава намагається компенсувати наслідки демографічної та кадрової кризи за рахунок додаткового навантаження на населення.

6) Паливна криза у ТО Криму

З 31 травня в окупованому Криму почали діяти обмеження на продаж пального: А-92 відпускали не більше 20 літрів на автомобіль, а А-95 лише за талонами. За рік ціна А-92 зросла з 64 до 87 рублів за літр. Позиція місцевої влади, яка протягом тижня заперечувала наявність дефіциту, викликала найбільше невдоволення. У відповідь користувачі публікували фотографії порожніх заправок і коментували, що “дефіциту немає лише тому, що немає бензину”.

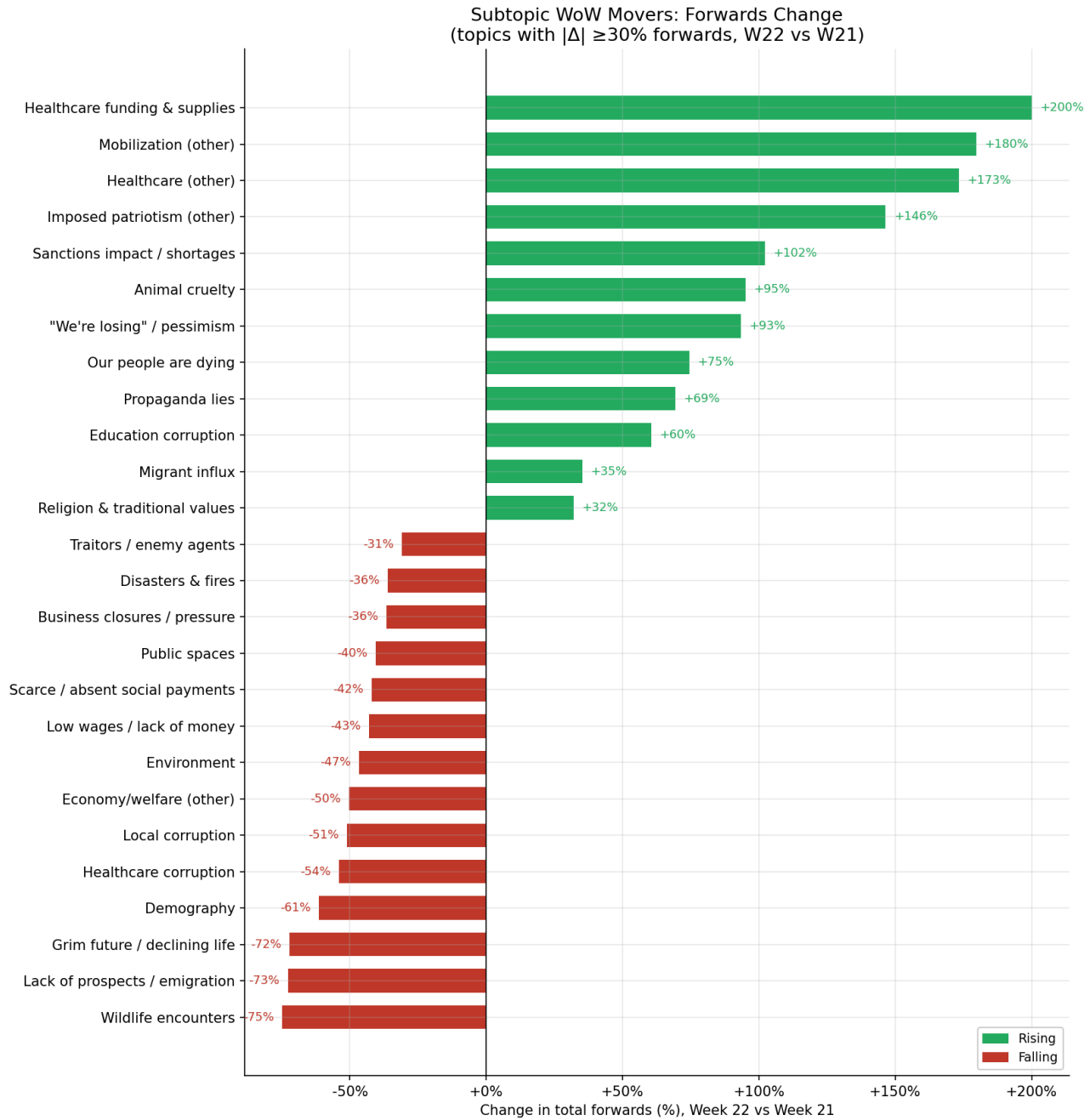
В обговореннях причини кризи пов'язували з ударами по нафтопереробній інфраструктурі та проблемами логістики через Керченський коридор. Додатковим подразником стала короткочасна заборона користуватися телефонами на АЗС “через ризик іскри”, яку довелося МНС спростувати вже за кілька годин.

Крим

Женя Жачук (28 мая в 8:33): «Что за бред. В Севастополе все заправки пустые. Для кого пишут эту чушь» — ❤️ 21

Що ще вийшло в топи обговорень у Telegram?

Великі теми залишилися стабільними, без помітних структурних зсувів. Водночас окремі підсюжети показали різке зростання залученості: медицина, злочини за участю військових, які повернулися з фронту, та дискусії про можливу поразку Росії. Основний обсяг регіональних обговорень, як і раніше, формували побутові проблеми — бездіяльність влади, зростання цін, корупція та недовіра до державних інститутів.

1) Путін про “швидке завершення конфлікту”

Путін заявив, що Росія “може говорити про швидке завершення конфлікту”. Новина швидко розійшлася по регіональних спільнотах, але замість оптимізму викликала переважно іронічну реакцію. Користувачі згадували попередні обіцянки швидкого завершення війни й коментували новину в дусі “це вже було” та “швидше б уже закінчилося”. Особливо різко заява сприймалася в регіонах, які того самого дня вперше зіткнулися з повітряною тривоною. Зокрема у Свердловській та Тюменській областях.

Татарстан

Ришат Гайфиев (29 мая в 22:49): «Сказочный долбоёб.» — ❤️ 66

2) Картопля на клумбах: символ тижня щодо ціни

Одним із найбільш вірусних сюжетів став допис із Дмитрова в Московській області, де мешканці житлового комплексу висадили картоплю просто на клумбах. Публікація зібрала 3 035 пересилань і швидко розійшлася по регіонах. Користувачі активно ділилися схожими історіями про грядки біля багатоповерхівок на прибудинкових територіях. “Картопля на клумбі” чудово підсвітила проблеми пов'язані із зростанням цін, економію та погіршення рівня життя, які піднімались у коментарях.

3) Вибух у Чувашії

29 травня канал “Сердита Чувашія” опублікував повідомлення про ймовірний вибух у Південно-Західному районі Чебоксар. Пост набрав 9 083 пересилання й став найвіруснішою регіональною новиною тижня поза Московською областю.

Офіційного підтвердження події так і не з'явилося, однак це майже не вплинуло на дискусію. Користувачі намагалися відтворити події за власними спостереженнями та одразу пов'язували інцидент із війною або безпілотниками. Реакція показала, що навіть у регіоні, де “нічого ніколи не було”, будь-який несподіваний звук тепер миттєво пов'язується із воєнною небезпекою.

Що ще вийшло в топи обговорень у Вконтакте?

1. Не корупція, а перерозподіл

Обговорювали справу колишнього заступника Шойгу Руслана Цалікова із заявленими збитками на 5,5 млрд рублів та арешт директора “Уралвагонзаводу” Семізорова 27 травня. У Новосибірській області та інших регіонах арешти трактували як внутрішньоелітний перерозподіл ресурсів, а не як реальне покарання. У Курській області порівнювали переслідування релокантів-”зрадників” і м'яке ставлення до чиновників, яких підозрюють у розкраданнях. У Дагестані обговорюваною стала практика залучення дружніх чи родинних підрядників: не вірять, що може бути по-іншому, бо у регіоні тільки клани, родинні зв'язки та корупція, але в душі хочуть це виправити.

2. Пільги для “свошників”

Протягом тижня влада оголошувала нові пільги для учасників війни та їхніх родин, а саме: списання боргів, обіцянки житлових сертифікатів, додаткові відпустки для батьків. Реакція аудиторії була неоднозначною. Частина користувачів розглядала нові пільги насамперед як інструмент залучення нових контрактників. Інші звертали увагу на проблеми з уже обіцяними виплатами. У Карелії активно обговорювали випадок родини загиблого військового, яка понад півроку не може отримати належні компенсації. Поряд з цим піднімалося питання, чому підтримка, яку держава пропонує учасникам війни, недоступна іншим соціально вразливим групам.

3. ЖКГ, дороги і школи: накопичене роздратування

Проблеми інфраструктури залишалися постійною темою регіональних обговорень. У Тюменській області згадували школу, яка перебуває в аварійному стані вже дев'ять

років. В Оренбурзі нагадували, що набережна після повені 2024 року досі не відновлена. У Мурманській області обговорювали довгобуди, які роками не можуть завершити, а в Калузькій — понад 900 заявок на відключення газу.

4. Інші спостереження

- Запит на завершення війни найбільше звучав у Татарстані, Белгородській, Самарській та Ростовській областях.
- Об'єктом іронії залишалася офіційна статистика про середню зарплату та рейтинги підтримки влади.

Методологія

Що це за проєкт. Системний моніторинг настроїв у російських регіонах — з фокусом на критичних і негативних дописах як індикаторі того, що дратує, лякає або обурює людей. Висновки спираються на два паралельні джерела.

ВКонтакте. Спостереження аналітиків, які працюють у регіональних російських спільнотах ВК — у відібраних регіонах усіх восьми федеральних округів РФ, а також на ТО Криму та ТО ОРДЛО.

Telegram. Близько 410 регіональних російських каналів — регіональні новинні канали, міські паблики, обласні ЗМІ, локальні “чат-боти” з аудиторією від кількох тисяч до десятків тисяч підписників. Покриття — всі російські регіони та окуповані території Криму і ОРДЛО.

Цитати у тексті звіту подані дослівно.